

Примерный перечень учебных изданий, допущенных в качестве соответствующего вида учебного издания Министерством образования Республики Беларусь, рекомендованных организациями, осуществляющими научно-методическое обеспечение образования, для использования в 2023/2024 учебном году в учреждениях образования, реализующих образовательную программу дошкольного образования

Группа первого раннего возраста (до одного года)

1. Волшебная шкатулка. До 3 лет. Хрестоматия для дошкольников: пособие для педагогов учреждений дошк. образования с белорус. и рус. яз. обучения / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 253 с.

2. Залатая скарбонка. Хрэстаматыя для дашкольнікаў: дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. – Минск: Аверсэв, 2018–2021. – 413 с.: іл.

Группа второго раннего возраста (от одного года до двух лет)

1. Волшебная шкатулка. До 3 лет. Хрестоматия для дошкольников: пособие для педагогов учреждений дошк. образования с белорус. и рус. яз. обучения / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 253 с.

2. Залатая скарбонка. Хрэстаматыя для дашкольнікаў: дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. – Минск: Аверсэв, 2018–2021. – 413 с.: іл.

3. Мельникова, М.С. Физкультурные занятия в группах раннего возраста: от 1 года до 3 лет: учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / М.С. Мельникова. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 304 с. – (Тропинки познания).

4. Мельнікава, М.С. Фізкультурныя заняткі ў групах ранняга ўзросту: ад 1 года да 3 гадоў: вучэб.-метаад. дапаможнік для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / М.С. Мельнікава. – Минск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2022. – 304 с. – (Сцяжынкi пазнання).

5. Соценко, Т.М. Формирование элементарных математических представлений у детей от 1 года до 3 лет: учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Т.М. Соценко. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 152 с. – (Тропинки познания).

6. Сацэнка, Т.М. Фарміраванне элементарных матэматычных уяўленняў у дзяцей ад 1 года да 3 гадоў: вучэб.-метаад. дапам.

для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Т.М. Сацэнка. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2022. – 152 с. – (Сцяжынкi пазнання).

Первая младшая группа (от двух до трех лет)

1. **Анцыпирович, О.Н. Тропинка в мир музыки (от 2 до 3 лет) / Сцяжынка ў свет музыкі (ад 2 да 3 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / О.Н. Анцыпирович, О.Н. Зыль. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 52 с. рус. + 52 с. бел.: 24 л. ил. – (Серия «Мир детства» / Серия «Свет дзяцінства»).

2. **Волшебная шкатулка. До 3 лет. Хрестоматия для дошкольников:** пособие для педагогов учреждений дошк. образования с беларус. и рус. яз. обучения / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 253 с.

3. **Дубинина, Д.Н. Игры с картинками для малышей (от 2 до 3 лет) / Гульні з карцінкамі для малых (ад 2 да 3 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / Д.Н. Дубинина. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 26 с. рус. + 22 с. бел.: 40 л. ил. – (Серия «Мир детства» / Серия «Свет дзяцінства»).

4. **Житко, И.В. Математика для малышей (от 2 до 3 лет) / Матэматыка для малых (ад 2 да 3 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / И.В. Житко. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 16 с. рус. + 16 с. бел.: 32 л. ил. – (Серия «Мир детства» / Серия «Свет дзяцінства»).

5. **Залатая скарбонка. Хрэстаматыя для дашкольнікаў:** дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. – Мінск: Аверсэв, 2018–2021. – 413 с.: іл.

6. **Косенюк, Р.Р. Я открываю мир: от 2 до 3 лет (ознакомление с социальным миром):** учебное наглядное пособие для учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Р.Р. Косенюк. – Минск: Нац. ин-т образования, 2017. – 80 с.: 40 л. ил.

7. **Касянюк, Р.Р. Я адкрываю свет: ад 2 да 3 гадоў (азнаямленне з сацыяльным светам):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Р.Р. Касянюк. – Мінск: Нац. ін-т адукацыі, 2017. – 76 с.: 40 арк. іл.

8. **Косенюк, Р.Р. Социальное и речевое развитие детей от 2 до 3 лет:** учеб.-метод. пособие для педагогических работников учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Р.Р. Косенюк. –

Минск: Национальный институт образования, 2022. – 168 с. – (Тропинки познания).

9. **Косенюк, Р.Р. Развитие речи детей от 2 до 3 лет:** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Р.Р. Косенюк. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 40 л. ил. – (Тропинки познания).

10. **Косенюк, Р.Р. Ознакомление с социальным миром (от 2 до 3 лет):** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Р.Р. Косенюк. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 40 л. ил. – (Тропинки познания).

11. **Мельникова, М.С. Физкультурные занятия в группах раннего возраста: от 1 года до 3 лет:** учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / М.С. Мельникова. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 304 с. – (Тропинки познания).

12. **Мельнікава, М.С. Фізікультурныя заняткі ў групах ранняга ўзросту: ад 1 года да 3 гадоў:** вучэб.-метады. дапаможнік для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / М.С. Мельнікава. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2022. – 304 с. – (Сцяжынкi пазнання).

13. **Обучение пению детей дошкольного возраста в учреждении дошкольного образования:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорусским и русским языками обучения / авт. метод. аппарата, сост.: Е.В. Казановская, Н.А. Чайковская; под ред. Е.В. Казановской. – Минск: ИВЦ Минфина, 2023. – 238 с.

14. **Соценко, Т.М. Формирование элементарных математических представлений у детей от 1 года до 3 лет:** учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Т.М. Соценко. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 152 с. – (Тропинки познания).

15. **Сацэнка, Т.М. Фарміраванне элементарных матэматычных уяўленняў у дзяцей ад 1 года да 3 гадоў:** вучэб.-метады. дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Т.М. Сацэнка. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2022. – 152 с. – (Сцяжынкi пазнання).

16. **Рублевская, Е.А. Малыши в мире природы (от 2 до 3 лет) / Малыя ў свеце прыроды (ад 2 да 3 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / Е.А. Рублевская. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 24 с. рус. + 24 с. бел.: 32 л. ил. – (Серия «Мир детства» / Серыя «Свет дзяцінства»).

Вторая младшая группа (от трех до четырех лет)

1. **Анцыпіровіч, В.М. У свеце музыкі (ад 3 да 5 гадоў) / В мире музыки (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / В.М. Анцыпіровіч, А.М. Зыль. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 60 с. бел. + 60 с. рус: 32 арк. іл. – (*Серыя «Свет дзяцінства» / Серия «Мир детства»*).

2. **Бережная, Г.В. Учимся плавать (от 3 до 4 лет):** пособие для педагогов учреждений дошк. образования / Г.В. Бережная. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2019. – 112 с.

3. **Волшебная шкатулка. От 3 до 5 лет. Хрестоматия для дошкольников:** пособие для педагогов учреждений дошк. образования с белорус. и рус. яз. обучения / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 764 с.

4. **Горбатова, Е.В. Изобразительная деятельность детей дошкольного возраста: рисование (от 3 до 4 лет):** пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / Е.В. Горбатова. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 88 с.

5. **Гарбатава, А.У. Выяўленчая дзейнасць дзяцей дашкольнага ўзросту: маляванне (ад 3 да 4 гадоў):** дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / А.У. Гарбатава. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2018. – 88 с.

6. **Горбатова, Е.В. Рисуем и играем (от 3 до 4 лет) / Малюем і гуляем (ад 3 да 4 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / Е.В. Горбатова. – Минск: Нац. ин-т образования, 2018. – 28 с. рус. + 28 с. бел.: 28 л. ил.

7. **Дубініна, Д.М. У свеце казак (ад 3 да 5 гадоў):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / Д.М. Дубініна. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 24 с.: 40 арк. іл. – (*Серыя «Свет дзяцінства»*).

8. **Дубинина, Д.Н. В мире сказок (от 3 до 5 лет):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с белорусским и русским языками обучения / Д.Н. Дубинина. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2022. – 24 с.: 40 л. ил. – (*Серия «Мир детства»*).

9. **Дубинина, Д.Н. Развиваем речь детей младшего дошкольного возраста (от 3 до 4 лет):** учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Д.Н. Дубинина. – Минск: Аверсэв, 2022. – 96 с.

10. **Дубинина, Д.Н. Развиваем речь детей младшего дошкольного возраста (от 3 до 4 лет):** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Д.Н. Дубинина. – Минск: Аверсэв, 2022. – 64 с.: ил.

11. **Жытко, І.У. Насустрач матэматыцы (ад 3 да 5 гадоў) / Навстречу математике (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 36 с. бел. + 36 с. рус: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

12. **Житко, И.В. Формирование элементарных математических представлений у детей от 3 до 4 лет:** учебно-методическое пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / И.В. Житко. – Минск: Национальный институт образования, 2022. – 216 с.

13. **Жытко, І.У. Фарміраванне элементарных матэматычных уяўленняў у дзяцей ад 3 да 4 гадоў:** вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2022. – 216 с.

14. **Жытко, І.У. Пасябруй з матэматыкай (ад 3 да 4 гадоў) / Подружись с математикой (от 3 до 4 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2022. – 48 с. рус. + 48 с. бел.: 40 арк. іл.

15. **Залатая скарбонка. Хрэстаматыя для дашкольнікаў:** дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. – Мінск: Аверсэв, 2018–2021. – 413 с.: іл.

16. **Ковалив, В.В. Хоровод веснушек: сборник песен для детей от 3 до 5 лет:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорус. и рус. яз. обучения / Валентин Ковалив. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2022. – 72 с.

17. **Мельникова М.С. Утренняя гимнастика во второй младшей группе воспитанников учреждения дошкольного образования: (от 3 до 4 лет):** пособие для пед. работников учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / М.С. Мельникова. – Минск: Национальный институт образования, 2023. – 104 с. – (Тропинки познания).

18. **Мельнікава М.С. Ранішняя гімнастыка ў другой малодшай групе выхаванцаў установы дашкольнай адукацыі: (ад 3 да 4 гадоў):** дапаможнік для пед. работнікаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / М.С. Мельнікава. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2023. – 104 с. – (Сцяжынкi пазнання).

19. **Мукасей В.М. Дыдактычныя гульні па развіцці элементарных матэматычных уяўленняў у дзяцей ад 3 да 4 гадоў / Дидактические игры по развитию элементарных математических представлений у детей от 3 до 4 лет:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / В.М. Мукасей. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2023. – 40 с. рус. + 40 с. бел.: 40 арк. іл. – (Серыя «Сцяжынкi пазнання»).

20. **Обучение пению детей дошкольного возраста в учреждении дошкольного образования:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорусским и русским языками обучения / авт. метод. аппарата, сост.: Е.В. Казановская, Н.А. Чайковская; под ред. Е.В. Казановской. – Минск: ИВЦ Минфина, 2023. – 238 с.

21. **Паздзеева, Т.В. Бяспека жыццядзейнасці дашкольнікаў: дзіця на вуліцах горада (ад 3 да 4 гадоў) / Безопасность жизнедеятельности дошкольников: ребенок на улицах города (от 3 до 4 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / Т.В. Паздзеева. – Мінск: Нац. ін-т адукацыі, 2022. – 40 с. рус. + 40 с. бел.: 32 арк. іл.

22. **Праздники и развлечения для детей от 3 до 4 лет:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорус. и рус. языками обучения / А.Ю. Наркевич [и др.]. – Минск: Изд. Центр БГУ, 2023. – 207 с. – (Тропинки познания).

23. **Рублевская, Е.А. Познание окружающего мира: растения (от 3 до 4 лет):** пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с рус. яз. обучения / Е.А. Рублевская. – Минск: Нац. ин-т образования, 2017. – 128 с.: ил.

24. **Рублеўская, А.А. Пазнанне навакольнага свету: расліны (ад 3 да 4 гадоў):** дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / А.А. Рублеўская. – Мінск: Нац. ін-т адукацыі, 2017. – 120 с.: іл.

25. **Рублевская, Е.А. Познание окружающего мира: растения (от 3 до 4 лет) / Пазнанне навакольнага свету: расліны (ад 3 да 4 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / Е.А. Рублевская. – Минск: Нац. ин-т образования, 2017. – 24 с. рус. + 24 с. бел.: 28 л. ил.

26. **Рублеўская, А.А. У свеце прыроды (ад 3 да 5 гадоў) / В мире природы (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / А.А. Рублеўская. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. –

32 с. бел. + 32 с. рус: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

27. **Старжынская, Н.С. Вучыся размаўляць правільна (ад 3 да 5 гадоў) / Учысь гаворить правільно (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / Н.С. Старжынская. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 44 с. бел. + 44 с. рус: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

28. **Старжынская, Н.С. Развіццё беларускага маўлення дзяцей ад 3 да 5 гадоў:** вучэб.-метадыч. дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск: Аверсэв, 2022. – 159 с.

29. **Старжынская, Н.С. Развіццё беларускага маўлення дзяцей ад 3 да 4 гадоў:** вучэб. нагляд. дапам. для ўстаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск: Аверсэв, 2022. – 64 с.: іл.

30. **Шабека, В.М. У свеце рухаў (ад 3 да 5 гадоў) / В мире движений (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / В.М. Шабека. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 24 с. бел. + 24 с. рус: 32 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

Средняя группа (от четырех до пяти лет)

1. **Анцыпіровіч, В.М. У свеце музыкі (ад 3 да 5 гадоў) / В мире музыки (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / В.М. Анцыпіровіч, А.М. Зыль. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 60 с. бел. + 60 с. рус: 32 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

2. **Бережная, Г.В. Учымся плаваць (от 4 до 5 лет):** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования / Г.В. Бережная. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2022. – 120 с.

3. **Волшебная шкатулка. От 3 до 5 лет. Хрестоматия для дошкольников:** пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с белорус. и рус. яз. обучения / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 764 с.

4. **Давидович, А.Л. Дошкольникам о правилах безопасности. 4-5 лет:** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошкольного образования / А.Л. Давидович, Н.В. Литвина, Е.И. Смолер. – 2-е изд., пересмотр. – Минск: Аверсэв, 2021. – 36 л.: ил. +16 с.

5. **Дедулевич, М.Н. Физкультурные занятия с детьми в разновозрастной группе:** пособие для педагогов учреждений дошк. образования / М.Н. Дедулевич. – Мозырь: Выснова, 2017, 2018. – 192 с.

6. **Дубініна, Д.М. У свеце казак (ад 3 да 5 гадоў):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / Д.М. Дубініна. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 24 с.: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства»).

7. **Дубинина, Д.Н. В мире сказок (от 3 до 5 лет):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с белорусским и русским языками обучения / Д.Н. Дубинина. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 24 с.: 40 л. ил. – (Серия «Мир детства»).

8. **Житко, И.В. Умней-ка. 4-5 лет. Числа и фигуры:** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошк. образования / И.В. Житко. – Минск: Аверсэв, 2018–2021. – 64 с.: ил.

9. **Житко, И.В. Умней-ка. 4-5 лет. Методические рекомендации. Ребенок и математика:** учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования / И.В. Житко. – Минск: Аверсэв, 2019, 2020. – 158 с.

10. **Жытко, І.У. Насустрэч матэматыцы (ад 3 да 5 гадоў) / Навстречу математике (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 36 с. бел. + 36 с. рус: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

11. **Залатая скарбонка. Хрэстаматыя для дашкольнікаў:** дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. – Мінск: Аверсэв, 2018–2021. – 413 с.: іл.

12. **Ковалив, В.В. Хоровод веснушек: сборник песен для детей от 3 до 5 лет:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорус. и рус. яз. обучения / Валентин Ковалив. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2022. – 72 с.

13. **Косенюк, Р.Р. Развитие речи детей от 4 до 5 лет:** учеб.-метод. пособие для педагогических работников учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Р.Р. Косенюк, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2023. – 128 с. – (Тропинки познания).

14. **Косенюк, Р.Р. Развитие речи детей от 4 до 5 лет:** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения / Р.Р. Косенюк, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2023. – 36 л. ил. – (Тропинки познания).

15. **Обучение пению детей дошкольного возраста в учреждении дошкольного образования:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорусским и русским языками

обучения / авт. метод. аппарата, сост.: Е.В. Казановская, Н.А. Чайковская; под ред. Е.В. Казановской. – Минск: ИВЦ Минфина, 2023. – 238 с.

16. **Пашко, В.Л. Дошкольникам об эмоциях:** учеб. нагляд. пособие для педагогов учреждений дошк. образования / В.Л. Пашко. – 2-е изд., стер. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2017. – 16 с.: 24 л. ил.

17. **Рублеўская, А.А. У свеце прыроды (ад 3 да 5 гадоў) / В мире природы (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / А.А. Рублеўская. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 32 с. бел. + 32 с. рус: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

18. **Старжынская, Н.С. Вучыся размаўляць правільна (ад 3 да 5 гадоў) / Учись говорить правильно (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / Н.С. Старжынская. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 44 с. бел. + 44 с. рус: 40 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

19. **Старжынская, Н.С. Развіццё беларускага маўлення дзяцей ад 3 да 5 гадоў:** вучэб.-метадыч. дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск: Аверсэв, 2022. – 159 с.

20. **Старжынская, Н.С. Развіццё беларускага маўлення дзяцей ад 4 да 5 гадоў:** вучэб. нагляд. дапам. для ўстаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск: Аверсэв, 2022. – 48 с.: іл.

21. **Старжынская, Н.С. Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту (ад 4 да 5 гадоў):** вучэб.-метадыч. дапам. для пед. работнікаў устаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашк. адукацыі з рус. мовай навучання і выхавання / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск: Аверсэв, 2023.

22. **Старжынская, Н.С. Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту (ад 4 да 5 гадоў):** вучэб. нагляд. дапам. для ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашк. адукацыі з рус. мовай навучання і выхавання / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск: Аверсэв, 2023.

23. **Шабэка, В.М. У свеце рухаў (ад 3 да 5 гадоў) / В мире движений (от 3 до 5 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовай навучання / В.М. Шабэка. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2021. – 24 с. бел. + 24 с. рус: 32 арк. іл. – (Серыя «Свет дзяцінства» / Серія «Мир детства»).

24. **Шебеко, В.Н. Физкультурные занятия в средней группе воспитанников учреждения дошкольного образования (от 4 до 5 лет):** учеб.-метод. пособие для педагогических работников учреждений образования, реализующих образовательную программу дошк. образования с рус. яз. обучения и воспитания / В.Н. Шебеко. – Минск: Национальный институт образования, 2023. – 120 с. – (Тропинки познания).

25. **Шабека, В.М. Фізкультурныя заняткі ў сярэдняй групе выхаванцаў установы дашкольнай адукацыі (ад 4 да 5 гадоў):** вучэб.-метад. дапам. для пед. работнікаў устаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання і выхавання / В.М. Шабека. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2023. – 120 с. – (Сцяжынкi пазнання).

Старшая група (от пяти до семи лет)

1. **Анцыпирович, О.Н., Зыль, О.Н. Музыкально-эстетическое развитие детей дошкольного возраста:** учеб. нагляд. пособие для педагогов учреждений дошк. образования: с электронным приложением / О.Н. Анцыпирович, О.Н. Зыль. – 2-е изд., испр. – Минск: Адукацыя і выхаванне, 2017. – 48 с.: 31 л. ил. + 1 электрон. опт. диск (CD).

2. **Волшебная шкатулка. От 5 до 7 лет. Хрестоматия для дошкольников:** пособие для педагогов учреждений дошк. образования с белорус. и рус. яз. обучения. В 2 ч. Ч. 1 / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 608 с.

3. **Волшебная шкатулка. От 5 до 7 лет. Хрестоматия для дошкольников:** пособие для педагогов учреждений дошк. образования с белорус. и рус. яз. обучения. В 2 ч. Ч. 2 / сост. А.И. Саченко, Л.А. Саченко. – Минск: Аверсэв, 2022. – 511 с.

4. **Гарэлава, Л.А. Твая сталіца: стадыёны і спортпляцоўкі Мінска (ад 5 да 7 гадоў) / Твая сталіца: стадыёны і спортплошадкі Мінска (от 5 до 7 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі з беларускай /рускай мовамі навучання і выхавання / Л.А. Гарэлава. – Мінск, 2023. – (Старонкі роднай зямлі).

5. **Гракава, К.Г. Твая сталіца: заводы і фабрыкі Мінска (ад 5 да 7 гадоў) / Твая сталіца: заводы і фабрыкі Мінска (от 5 до 7 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі з беларускай /рускай мовамі навучання і выхавання / К.Г. Гракава. – Мінск, 2023. – (Старонкі роднай зямлі).

6. **Давідовіч, А.Б. Твая сталіца: архітэктара Мінска (ад 5 да 7 гадоў) / Твоя столица: архитектура Минска (от 5 до 7 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі з беларускай /рускай мовамі навучання і выхавання / А.Б. Давідовіч. – Мінск, 2023. – (Старонкі роднай зямлі).

7. **Давидович, А.Л. Ознакомление с произведениями художественной литературы и фольклора детей от 5 до 7 лет:** учеб.-метод. пособие для педагогических работников учреждений образования, реализующих образовательную программу дошкольного образования с белорус. и рус. языками обучения и воспитания / А.Л. Давидович, Н.О. Поддубская. – Минск: Национальный институт образования, 2023. – (Тропинки познания).

8. **Давидович, А.Л. Ознакомление с произведениями художественной литературы и фольклора детей от 5 до 7 лет:** учеб. нагляд. пособие для учреждений образования, реализующих образовательную программу дошкольного образования с белорус. и рус. языками обучения и воспитания / А.Л. Давидович, Н.О. Поддубская. – Минск: Национальный институт образования, 2023. – (Тропинки познания).

9. **Дедулевич, М.Н. Физкультурные занятия с детьми в разновозрастной группе:** пособие для педагогов учреждений дошкольного образования / М.Н. Дедулевич. – Мозырь: Выснова, 2017, 2018. – 192 с.

10. **Дошкольникам о правилах безопасности. 5-7 лет:** учеб. нагляд. пособие для учреждений дошкольного образования с рус. яз. обучения / А.Л. Давидович [и др.]. – 2-е изд., пересмотр. – Минск: Аверсэв, 2021. – 45 с.: ил. + 8 с.

11. **Дубініна, Д.М. Мая родная старонка: краязнаўства і этнаграфія Беларусі для дзяцей ад 5 да 7 гадоў:** дапаможнік для педагогічных работнікаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / Д.М. Дубініна. – Мінск: Народная асвета, 2022. – 134 с.

12. **Дубініна, Д.М. Мая родная старонка: краязнаўства і этнаграфія Беларусі для дзяцей ад 5 да 7 гадоў:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / Д.М. Дубініна. – Мінск: Народная асвета, 2022. – 23 с.+40 арк. іл.

13. **Еўдакімава Н.М. Твая сталіца: тэатры Мінска (ад 5 да 7 гадоў) / Твоя столица: театры Минска (от 5 до 7 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі з беларускай /рускай мовамі навучання і выхавання / Н.М. Еўдакімава. – Мінск, 2023. – (Старонкі роднай зямлі).

14. **Залатая скарбонка. Хрэстаматыя для дашкольнікаў:** дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання. – Мінск: Аверсэв, 2018–2021. – 413 с.: іл.

15. **Калошкіна, Е.Е. Детское ручное ткачество** (с электронным приложением): пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / Е.Е. Калошкіна. – Минск: Национальный институт образования, 2021. – 160 с.: ил.

16. **Калошкіна, А.Я. Дзіцячае ручное ткацтва** (з электронным дадаткам): дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / А.Я. Калошкіна. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2021. – 160 с.: іл.

17. **Ковалив, В.В. Нотка за ноткой: песни для детей дошкольного возраста (от 5 до 7 лет):** пособие для педагогов учреждений дошкольного образования / В.В. Ковалив. – Минск: Аверсэв, 2020, 2021. – 64 с.

18. **Ладутько, Л.К. Ребенок познает рукотворный мир (от 5 до 7 лет):** пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / Л.К. Ладутько, С.В. Шкляр. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 232 с.

19. **Ладуцька, Л.К. Дзіця пазнае рукатворны свет (ад 5 да 7 гадоў):** дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Л.К. Ладуцька, С.У. Шкляр. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2018. – 232 с.

20. **Ладутько, Л.К. Ребенок познает рукотворный мир (от 5 до 7 лет) / Дзіця пазнае рукатворны свет (ад 5 да 7 гадоў):** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским / белорусским языком обучения / Л.К. Ладутько, С.В. Шкляр. – Минск: Национальный институт образования, 2018. – 44 с. рус. + 44 с. бел.: 42 л. ил.

21. **Обучение пению детей дошкольного возраста в учреждении дошкольного образования:** пособие для педагогических работников учреждений дошкольного образования с белорусским и русским языками обучения / авт. метод. аппарата, сост.: Е.В. Казановская, Н.А. Чайковская; под ред. Е.В. Казановской. – Минск: ИВЦ Минфина, 2023. – 238 с.

22. **Петрыкевіч А.А. Твая сталіца: паркі і скверы Мінска (ад 5 да 7 гадоў) / Твоя столица: парки и скверы Минска (от 5 до 7 лет):** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў адукацыі, якія рэалізуюць адукацыйную праграму дашкольнай адукацыі з беларускай / рускай мовамі навучання і выхавання / А.А. Петрыкевіч. – Мінск, 2023. – (Старонкі роднай зямлі).

23. Шебеко, В.Н. Физическая культура детей от пяти до шести лет: учеб.-метод. пособие для педагогов учреждений дошк. образования / В.Н. Шебеко. – Мозырь: Выснова, 2017, 2018. – 216 с.

Учебно-методический комплекс
«Мои первые уроки» / «Мае першыя ўрокі»

1. **Давидович, А.Л. Путешествие в мир правильной речи:** учебно-методическое пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / А.Л. Давидович, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 168 с. – (УМК «Мои первые уроки»).

2. **Давидович, А.Л. Путешествие в мир правильной речи:** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / А.Л. Давидович, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 60 л. ил. – (УМК «Мои первые уроки»).

3. **Давидович, А.Л. Путешествие в мир правильной речи. Рабочая тетрадь:** учебное пособие для воспитанников старших групп (от 5 до 7 лет) учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / А.Л. Давидович, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2020–2023. – 76 с.: ил. – (УМК «Мои первые уроки»).

4. **Давидович, А.Л. Путешествие в мир правильной речи. Шаг за шагом:** учебно-методическое пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с белорусским языком обучения / А.Л. Давидович, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 176 с. – (УМК «Мои первые уроки»).

5. **Давидович, А.Л. Путешествие в мир правильной речи. Шаг за шагом:** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с белорусским языком обучения / А.Л. Давидович, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 64 л. ил. – (УМК «Мои первые уроки»).

6. **Давидович, А.Л. Путешествие в мир правильной речи. Шаг за шагом. Рабочая тетрадь:** учебное пособие для воспитанников старших групп (от 5 до 7 лет) учреждений дошкольного образования с белорусским языком обучения / А.Л. Давидович, В.Л. Пашко. – Минск: Национальный институт образования, 2020–2023. – 76 с.: ил. – (УМК «Мои первые уроки»).

7. **Давидович, А.Л. Мир, в котором я живу:** учебно-методическое пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / А.Л. Давидович, Е.И. Смолер. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 208 с. – (УМК «Мои первые уроки»).

8. **Давідовіч, А.Л. Свет, у якім я жыву:** вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай

мовай навучання / А.Л. Давідовіч, А.І. Смолер. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 208 с. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

9. **Давідовіч, А.Л. Свет, у якім я живу / Мир, в котором я живу:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / А.Л. Давідовіч, А.І. Смолер. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 88 арк. іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

10. **Давідовіч, А.Л. Свет, у якім я живу. Рабочы сшытак / Мир, в котором я живу. Рабочая тетрадь:** вучэбны дапаможнік для выхаванцаў старшых груп (ад 5 да 7 гадоў) устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / А.Л. Давідовіч, А.І. Смолер. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020–2023. – 80 с.: іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

11. **Дубініна, Д.М. Родная мова:** вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 128 с. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

12. **Дубініна, Д.М. Родная мова:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 76 арк. іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

13. **Дубініна, Д.М. Родная мова. Рабочы сшытак:** вучэбны дапаможнік для выхаванцаў старшых груп (ад 5 да 7 гадоў) устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020–2023. – 80 с.: іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

14. **Дубініна, Д.М. Родная мова. Крок за крокам:** вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 136 с. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

15. **Дубініна, Д.М. Родная мова. Крок за крокам:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 76 арк. іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

16. **Дубініна, Д.М. Родная мова. Крок за крокам. Рабочы сшытак:** вучэбны дапаможнік для выхаванцаў старшых груп (ад 5 да 7 гадоў) устаноў дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020–2023. – 80 с.: іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

17. **Житко, И.В. Математический калейдоскоп:** учебно-методическое пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / И.В. Житко. – Минск: Национальный институт образования, 2019. – 264 с.: ил. – (УМК «*Мои первые уроки*»).

18. **Жытко, І.У. Матэматычны калейдаскоп:** вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2019. – 264 с.: іл. – (ВМК «*Мае першыя ўрокі*»).

19. **Жытко, І.У. Матэматычны калейдаскоп / Математический калейдоскоп:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2019. – 76 арк. іл. – (ВМК «*Мае першыя ўрокі*»).

20. **Жытко, І.У. Матэматычны калейдаскоп. Рабочы сшытак / Математический калейдоскоп. Рабочая тетрадь:** вучэбны дапаможнік для выхаванцаў старшых груп (ад 5 да 7 гадоў) устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / І.У. Жытко. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020–2023. – 76 с.: іл. – (ВМК «*Мае першыя ўрокі*»).

21. **Старжинская, Н.С. Подготовка к обучению грамоте:** учебно-методическое пособие для педагогов учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / Н.С. Старжинская. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 184 с.: ил. – (УМК «*Мои первые уроки*»).

22. **Старжинская, Н.С. Подготовка к обучению грамоте:** учебное наглядное пособие для учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / Н.С. Старжинская. – Минск: Национальный институт образования, 2020. – 60 л. ил. – (УМК «*Мои первые уроки*»).

23. **Старжинская, Н.С. Подготовка к обучению грамоте. Рабочая тетрадь:** учебное пособие для воспитанников старших групп (от 5 до 7 лет) учреждений дошкольного образования с русским языком обучения / Н.С. Старжинская. – Минск: Национальный институт образования, 2020–2023. – 80 с.: ил. – (УМК «*Мои первые уроки*»).

24. **Старжынская, Н.С. Падрыхтоўка да навучання грамаце:** вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 176 с. – (ВМК «*Мае першыя ўрокі*»).

25. **Старжынская, Н.С. Падрыхтоўка да навучання грамаце:** вучэбны наглядны дапаможнік для ўстаноў дашкольнай адукацыі

з беларускай мовай навучання / Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 60 арк. іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.

26. Старжынская, Н.С. Падрыхтоўка да навучання грамаце. Рабочы сшытак: вучэбны дапаможнік для выхаванцаў старшых груп (ад 5 да 7 гадоў) устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Н.С. Старжынская. – Мінск: Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020–2023. – 80 с.: іл. – *(ВМК «Мае першыя ўрокі»)*.